

Shodno ovlašćenju koje mu je dato na osnovu Članova 15 i 58.7 Zakona o Energetskom Regulatoru, Odbor Regulatornog Ureda za Energetiku, na sednici održanoj 24 Februara 2006g. usvojio je,

PROPIS O ISKLJUČENJU I PONOVNOM UKLJUČENJU POTROŠAČA U ENERGETSKOM SEKTORU KOSOVA

Poglavlje 1: OPŠTE ODREDBE

Član 1. Delokrug

Ovaj propis utvrđuje kriterijume na osnovu kojih energetska preduzeća mogu da isključe i ponovo uključe snabdevanje energetskim uslugama potrošačima i utvrđuje važeće standarde, principe i procedure.

Član 2. Svrha

Svrha ovog propisa je da se utvrde uslovi, rokovi i procedure koje se odnose na isključenje sa mreža i ponovno uključenje na mreže radi:

- a) obezbeđivanja transparentnog i nediskriminatornog učinka isključenja i ponovnog priključenja od strane energetskih preduzeća u zavisnosti od obaveza za pružanje javnih usluga;
- b) zaštite potrošača kroz unpaređenje transparentnog i otvorenog pristupa informacijama koje se odnose na isključenje sa mreže i uključenje na mreže; i
- c) obezbeđivanja ravnopravnog i nediskriminatornog tretmana svih potrošača na Kosovu u pogledu njihovih prava i obaveza u vezi sa isključenjem sa mreža i ponovnim uključanjem na mreže.

Član 3. Definicije

3.1. Pojmovi u ovom propisu imaju sledeće značenje:

“Obaveštenje o isključenju” znači obaveštenje koje energetska preduzeće daje potrošaču nakon isteka datog perioda upozorenja shodno obaveštenju o upozorenju ali pre isključenja.

“Isključenje” znači prekid fizičke veze između prostorija potrošača i prenosne ili distributivne mreže za električnu energiju, toplotu ili prirodni gas.

“Energetska preduzeće” podrazumeva bilo kojeg javnog pružaoca energetskih usluga koji vrši distribuciju, snabdevanje ili trgovinu električnom energijom, toplotom ili prirodnim gasom na osnovu dozvole izdate od strane Uprave za regulisanje energetike, ili bez dozvole ako ona nije neophodna.

“Energetska usluga” podrazumeva uslugu pruženu proizvedenom ili nabavljenom energijom namenjenom u svrhe snabdevanja ili prodaje.

“Domaćinstvo potrošač” podrazumeva bilo koje fizičko lice koje koristi energiju za ličnu potrošnju u domaćinstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne aktivnosti.

“Mreža” podrazumeva sva sredstva korišćena za i/ili u vezi sa pružanjem i/ili prijemom energije koja pripadaju javnom domenu ili energetskim preduzećima.

“Potrošač koji nije domaćinstvo” podrazumeva svako fizičko ili pravno lice koje kupuje energiju koja nije namenjena za potrošnju u ličnom domaćinstvu i obuhvata potrošače korisnika i potrošače iz velikoprodaje.

“Sporazum o plaćanju” podrazumeva sporazum između potrošača energije i energetskog preduzeća za plaćanje dugova.

“Nezakoniti priključak” podrazumeva vezu između prostorija potrošača i distributivne mreže za snabdevanje energijom koja nije ovlašćena ili odobrena od strane energetskog preduzeća.

„Snabdevač“ podrazumeva bilo koje energetska preduzeće koji izvodi snabdevanje, javno snabdevanje ili trgovanje električnom energijom, toplotom i prirodnim gasom.

“Obaveštenje o upozorenju” podrazumeva obaveštenje koje energetska preduzeće daje potrošaču pre izdavanja obaveštenja o isključenju, a kojim mu odobrava razumno vreme da ispravi ili ospori razloge za isključenje.

- 3.2. Ostali pojmovi navedeni u ovom Propisu imaju značenje koje je navedeno u Zakonu o Električnoj Energiji, Zakonu o Energiji ili Zakonu o Energetskom Regulatoru i ostalih Zakona koji regulišu centralno grejanje, prirodni gas na Kosovu.

Član 4.

Opšti principi isključenja i ponovnog uključenja

- 4.1. U ovom propisu utvrđeni su opšti principi koje energetska preduzeće mora da primenjuje tokom isključivanja potrošača. Svako energetska preduzeće dužno je da razvije specifične smernice za isključenje koje tretiraju potrošača energije sa poštovanjem, na

transparentan i nediskriminatoran način. Te smernice moraju da budu podnete RUE na razmatranje i RUE će odobriti te smernice pre njihove primene.

- 4.2. Ovaj propis utvrđuje samo principe koji se direktno odnose na isključenje i ponovno priključenje. Sve ostale odredbe koje se odnose na Član 52. Zakona o Energetskom Regulatoru obuhvaćene su u Opštim Uslovima za Snabdevanje Električnom Energijom koje je usvojila i izdala RUE.
- 4.3. Isključenje je opcija koja je dozvoljena električnom preduzeću; a ne zahtev postavljen energetskom preduzeću od strane RUE. Energetsko preduzeće može da izabere nametanje manje restriktivnih mera potrošačima od mera utvrđenih ovim propisom. Ni u kom slučaju energetsko preduzeće ne može nametnuti još restriktivnije mere potrošačima.
- 4.4. Energetsko preduzeće dužno je da uloži napore u preduzimanju svih neophodnih koraka, uključujući nametanje novčanih kazni tamo gde te novčane kazne ili drugi postupci mogu da dovedu do uklanjanja razloga za isključenje i spreče isključenje. U slučaju neplaćanja, isključenje treba koristiti kao poslednju meru kada druge mere navedene u ovom propisu i u Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom nisu proizvele očekivane rezultate.
- 4.5. Što se tiče odredbi u vezi obaveštenja o upozorenju i obaveštenja o isključenju, u ovom propisu utvrđeni su minimalni zahtevi koje energetsko preduzeće mora da ispuni. Energetsko preduzeće može, po sopstvenoj diskreciji, da obezbedi dodatno obaveštenje ili da produži period za upozoravanje i isključenje.
- 4.6. U ovom propisu su takođe utvrđeni opšti kriterijumi na osnovu kojih energetsko preduzeće vrši ponovno priključenje nakon isključenja. Takvi potrošači imaju pravo na brzo ponovno uključenje shodno razumnim uslovima i rokovima. Smernice energetskog preduzeća o isključenju moraju da budu podnete RUE na razmatranje, a RUE treba da odobri takve smernice pre njihove primene.
- 4.7. Energetsko preduzeće ima pravo da utvrdi naknade za izdavanje obaveštenja o isključenju i ponovnom isključenju, kao i naknade za isključenje i ponovno uključenje potrošača, a u skladu i ne van okvira Dodatka 1: Cenovnik Naknada i Novčanih Kazni.
- 4.8. Energetsko preduzeće mora da imenuje i izda odgovarajuće ovlašćenje sojnim radnicima koji mogu da priključuju i stave u pogon, isključuju i ponovno uključuju potroša u sopstvenu mrežu.
Nijedno drugo lice, uključujući i druge radnike preduzeća, osim onih koji su imenovani i ovlašćeni, mogu da priključuju i isključuju ili ponovno uključuju na mrežu energetskog preduzeća.
Imenovanje i ovlašćivanje radnika mora da se uradi od energetskog preduzeća periodično i njihova imena imaju se publikovati na način kojim se osigurava potpuna dostupnost potrošaču.
Razrešivanje ovlašćenih radnika mora se publikovati na isti način kao što su i imenovani. Angažovanje bilo kojeg lica da izvede takav posao, osim onih koji su imenovani i ovlašćeni, smatrat će se kao prekršaj i u tom slučaju primeniće se kazne predviđene ovim propisom kao i ostalim zakonima na snazi.

Poglavlje 2: KOMERCIJALNO ISKLJUČENJE

Član 5.

Neovlašćena potrošnja, krađa ili ometanje rada brojila

- 5.1. Za potrošača će biti smatrano da se bavio neovlašćenom potrošnjom energije ako potrošač:
- a) prima električnu energiju na način ili u iznosu koji nije odobrilo energetske preduzeće i takvim načinom prijema stvara uslove opterećenja ili preopterećenja ili izaziva kvarove koji ometaju snabdevanje električnom energijom;
  - b) sprečava ili ometa neprekidno i bezbedno snabdevanje električnom energijom ili neprekidno i bezbedno snabdevanje električnom energijom drugog potrošača u suprotnosti sa ugovorom ili sporazumom sa energetske preduzećem u vezi sa metodom isporuke električne energije;
  - c) ne poštuje specifikacije utvrđene od strane energetske preduzeća u pogledu postavljanja i rada opreme potrošača i povezanosti te opreme sa električnim instalacijama;
  - d) prenosi električnu energiju bez odobrenja energetske preduzeća na drugo mesto osim na mesto potrošnje, ili bez odobrenja energetske preduzeća prenosi električnu energiju drugom korisniku na drugom mestu od mesta potrošnje;
  - e) ne poštuje ograničenja u pogledu potrošnje, shodno odredbama Opštih Uslova za Snabdevanje Energijom; ili
  - f) na bilo koji drugi način krši bilo kakvu ovlašćenu upotrebu navedenu u Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom.
- 5.2. Smatraće se da je potrošač ometao rad brojila ako potrošač:
- a) svesno ili iz nemara ošteti brojilo ili mernu opremu, ukloni olovnu plombu brojila ili ne prijavi energetske preduzeću njegovo oštećenje, a u skladu sa odredbama utvrđenim u Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom; ili
  - b) prima električnu energiju putem ometanja, zaobilaženja ili bilo kog drugog načina menjanja rada ili zaobilaženja upotrebe brojila.
- 5.3. Za potrošača će biti smatrano da je trošio električnu energiju putem krađe ako potrošač uzima električnu energiju bez odobrenja energetske preduzeća ili nakon ukidanja snabdevanja električnom energijom.
- 5.4. Energetske preduzeće može da sprovede postupke u pogledu neovlašćene potrošnje, krađe ili ometanja rada brojila samo u skladu sa svojim smernicama i procedurama. Te smernice i procedure mora da odobri RUE pre nego što stupe na snagu.

Član 6.

Isključenje zbog neplaćanja energije

- 6.1. Energetsko preduzeće može da isključi potrošača koji nije platio svoj račun ili ratu utvrđenu sporazumom o plaćanju sa energetskim preduzećem, a u okviru krajnjeg roka i shodno uslovima navedenim u računu ili odredbi o plaćanju u skladu sa Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom.
- 6.2. U slučaju da potrošač podnese jasan dokaz da je energetskom preduzeću platio račun ili ratu iz sporazuma o plaćanju u vezi koje je izdato obaveštenje o upozorenju ili obaveštenje o isključenju pre samog isključenja, onda energetsko preduzeće neće isključiti takvog potrošača.

Član 7.

Isključenje zbog drugih komercijalnih razloga

- 7.1. Energetsko preduzeće može da isključi potrošača ako potrošač:
  - a) odbije da predstavniku energetskog preduzeća omogući pristup imovini ili prostorijama u svrhu očitavanja brojila, shodno zahtevima utvrđenim u Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom;
  - b) pripada kategoriji potrošača koji nije domaćinstvo ali je registrovan kao domaćinstvo; ili
  - c) nije platio garantni depozit na zahtev energetskog preduzeća, shodno zahtevima utvrđenim u Opštim Uslovima za Snabdevanje Energijom.
- 7.2. Energetsko preduzeće će isključiti potrošača kada to isključenje naloži sud ili neki drugi pravno ovlašćeni javni organ.

Član 8.

Raspodela plaćanja dugova

U slučaju da Ministarstvo za Rad i Socijalno Staranje pruži pomoć ili obećanje takve pomoći nekom siromašnom ili ugroženom korisniku u svrhu plaćanja dela ili svih dugova tog potrošača prema energetskom preduzeću, potrošač je dužan da energetskom preduzeću podnese dokaz o takvoj pomoći ili o bilo kojem obećanju takve pomoći. Energetsko preduzeće će takvu pomoć uzeti u obzir u donošenju odluke o prikladnosti isključenja.

Poglavlje 3: NEKOMERCIJALNO ISKLJUČENJE

Član 9.

Isključenje zbog rizika po zdravlje i bezbednost lica

- 9.1. Energetsko preduzeće ima pravo da odmah isključi svakog potrošača ako je to isključenje neophodno za uklanjanje neposredne opasnosti po zdravlje ili bezbednost bilo kog fizičkog lica.

- 9.2. Takvo isključenje može se koristiti u slučaju bilo koje više sile ili bilo kog materijalnog incidenta na instalacijama za proizvodnju ili prenos električne energije, toplote ili prirodnog gasa ili u slučaju drugih mogućih rizika.
- 9.3. Nakon utvrđivanja rizika po zdravlje ili bezbednost, energetska preduzeće je dužno da obavesti sve pogođene potrošače pre nego što izvrši isključenje. U slučaju da je rizik ili opasnost takve prirode da obaveštavanje nije izvodljivo, energetska preduzeće je dužno da što je pre moguće obavesti potrošače nakon isključenja i objasni razlog i očekivano trajanje isključenja.
- 9.4. Odmah nakon rešavanja ili uklanjanja rizika po zdravlje ili bezbednost koji su uzrokovali isključenje, energetska preduzeće je dužno da besplatno ponovo priključi potrošača, osim u slučaju kada je potrošač odgovoran, delimično ili u potpunosti, za stvaranje opasnih uslova koji su uzrokovali isključenje.

Član 10. **Isključenje zbog preopterećenja ili oštećenja mreže ili opreme za snabdevanje energijom**

- 10.1 Energetska preduzeće može da isključi prostorije bilo kog potrošača zbog preopterećenja ili oštećenja energetskih postrojenja, energetske mreže ili brojila u skladu sa Kodeksom Mreže ili Kodeksom o Distribuciji koje je izdalo energetska preduzeće i odobrila RUE.
- 10.2 Energetska preduzeće dužno je da obavesti sve pogođene potrošače i da navede razloge za isključenje shodno Članu 10.1. Kada je to izvodljivo, to obaveštenje mora da bude podneto pisanim putem pre isključenja. Kada to nije izvodljivo, to obaveštenje mora da bude dato pisanim putem odmah nakon isključenja.
- 10.3 Takvo pisano obaveštenje mora da sadrži period očekivanog isključenja. Taj period mora da bude razuman i zasnovan na okolnostima slučaja. Ako uzrok za isključenje ne bude otklonjen u roku navedenom u obaveštenju, taj rok može da bude produžen sve do završetka popravke. U slučaju da period isključenja mora da bude produžen iz tehničkih razloga, potrošač mora da bude obavešten pisanim putem što je pre moguće.

Član 11. **Isključenje zbog napuštanja**

U slučaju da energetska preduzeće utvrdi da neki priključak više nije u upotrebi zato što nema ljudi koji tu žive ili zbog znatnog strukturalnog oštećenja koje je preduslov za stanovanje ljudi, ono će postaviti obaveštenje o isključenju na fizičkoj lokaciji dotičnog priključka.

Član 12. **Isključenje na zahtev**

- 12.1. Potrošač ima pravo da zahteva od energetskog preduzeća da isključi njegov ili njen priključak na energetska mrežu.
- 12.2. U slučaju da potrošač koji zahteva isključenje nije u potpunosti namirio svoje dugove prema energetskom preduzeću, primenjivaće se odredbe u vezi sa naknadom za

isključivanje i ponovno priključivanje navedene u Dodatku 1, osim ako su posebnim sporazumom o plaćanju sklopljenim između potrošača i energetske preduzeća utvrđeni pogodniji uslovi za potrošača.

Član 13. Isključenje zbog drugih nekomercijalnih razloga

- 13.1. Energetsko preduzeće može da isključi potrošača ako potrošač odbije da omogući pristup predstavniku energetske preduzeća imovini ili prostorijama u svrhu provere brojila, priključka ili rada energetske opreme koja pripada energetskom preduzeću ili opreme koja pripada potrošaču u slučajevima ometanja rada ili krađe, ili kada je ugrožena bezbednost potrošača ili drugih lica.
- 13.2. Energetsko preduzeće može da isključi potrošača ako isključenje naloži sud ili neki drugi zakonom ovlašćeni javni organ.
- 13.3. Energetsko preduzeće može najmanjoj mogućoj grupi potrošača u najkraćem mogućem vremenskom periodu energetsko preduzeće može da ograniči ili ukine prenos ili distribuciju u slučaju:
  - a) kvarova na električnim instalacijama;
  - b) vanrednih stanja na mreži, transformatorskoj stanici ili u snabdevanju gorivom, i posle usvajanja RUE.
  - c) velike potražnje i nedostatka energije, ali samo nakon što je energetsko preduzeće racionisalo raspoloživu energiju prema najboljoj tehničkoj sposobnosti i usvajanja RUE, ili
  - d) u drugim slučajevima predviđenim u Kodeksu o mreži ili Kodeksu o distribuciji odobrenim od strane RUE.

Član 14. Restriktivne mere Vlade

Vlada može da uvede restriktivne mere za snabdevanje energijom potrošača ili može da nametne specifične obaveze energetskim preduzećima, uključujući isključenje, shodno Članu 25. Zakona o Energetici.

Poglavlje 4: POSTUPAK ISKLJUČENJA

Član 15. Obaveštenje o upozorenju

- 15.1. Pre isključenja, u slučajevima navedenim u Članovima 6, 7, 11 i 13.1, izdaje se obavještenje o upozorenju sa računom za neplaćene dugove i objašnjenjem u vezi načina rešavanja pitanja neplaćanja, ili posebno obavještenje o upozorenju u kome je kao razlog za isključenje navedeno neplaćanje.
- 15.2. Obavještenje o upozorenju mora da sadrži odredbu da će potrošač biti isključen ako ne izvrši postupak naveden u tom upozorenju u okviru utvrđenog vremenskog perioda. Taj vremenski period ne može da bude manji od 60 dana od dana kada je upozorenje poslato potrošaču.
- 15.3. Obavještenje o upozorenju takođe mora da sadrži pravo potrošača da ospori nameravano isključenje i krajnji rok za žalbu. Krajnji rok za pokretanje sporova utvrđen je u Članu 19. i računace se od dana kada se smatra da je potrošač primio obavještenje o upozorenju.

Član 16. Odredbe obavještenja o isključenju

- 16.1. Energetsko preduzeće je dužno da obezbedi da, nakon krajnjeg roka za obavještenje o upozorenju utvrđenog u Članu 15.2 i u skladu sa Članom 19. u kojem je utvrđen period za ispitivanje sporova, a nakon dobijenog odgovora, uruči obavještenje o isključenju potrošaču pre isključenja, po osnovu:
  - a) neplaćanja računa ili rate za električnu energiju, kao što je utvrđeno u Članu 6.;
  - b) neplaćanja garantnog depozita zahtevanog od strane energetskog preduzeća;
  - c) neovlašćene potrošnje, krađe energije, ometanja rada ili druge neovlašćene potrošnje energije;
  - d) opterećavanja ili oštećenja mreže ili opreme ili u svrhu rada ili održavanja, tamo gde je to izvodljivo;
  - e) napuštanja ili kada priključak više nije u upotrebi; ili
  - f) odbijanja pristupa predstavniku energetskog preduzeća imovini u svrhu očitavanja brojila ili inspekcije.
- 16.2. Obavještenje o isključenju nije neophodno u sledećim slučajevima:
  - a) rizika po zdravlje i bezbednost lica kao što je utvrđeno u Članu 9. ovog propisa; ili
  - b) na zahtev potrošača.
- 16.3. U vezi sa Članom 16.2 a) i b), energetsko preduzeće dužno je da, što je pre moguće, obezbedi pisano objašnjenje o isključenju nakon ukidanja usluge.
- 16.4. Obavještenje o isključenju mora da bude uručeno potrošaču pisanim putem najmanje pet (5) radnih dana pre datuma isključenja navedenog u obavještenju o isključenju.

Član 17.
Sadržaj obaveštenja o isključenju

Obaveštenje o isključenju potrošača energije mora da sadrži sledeće:

- a) ime potrošača i broj brojila;
- b) razlog i pravnu osnovu za isključenje;
- c) adresu i podatke za kontaktiranje kancelarije gde potrošač može da dobije više informacija i/ili da dokaže da su zahtevane mere, ako ih ima, sprovedene;
- d) objašnjenje mera koje potrošač mora da preduzme radi sprečavanja isključenja i kazni koje će biti preduzete ako priključak bude ponovo uspostavljen bez pisanog odobrenja i plaćanja dažbina za ponovno priključivanje;
- e) datum predviđenog isključenja, i bilo koje druge datume kada je predviđeno sprovođenje postupaka u pogledu priključka;
- f) uslovi i procedure koje potrošač mora da ispuni radi zahtevanja ponovnog priključenja;
- g) proceduru za podnošenje žalbe protiv energetskog preduzeća radi izbegavanja ili osporavanja isključivanja, kao i vreme i proces davanja odgovora na tu žalbu; i
- h) u slučaju predviđenog održavanja, početak i završetak perioda predviđenog isključenja.

Član 18.
Metod uručivanja i prijema obaveštenja

- 18.1. Energetsko preduzeće dužno je da uruči obaveštenje o upozorenju i isključenju na sledeći način:
  - a) putem pošte potrošaču na adresu koja je navedena u evidenciji energetskog preduzeća; ili
  - b) ličnim uručivanjem potrošaču ili odgovornom članu njegovog/njenog domaćinstva na adresu koja je navedena u evidenciji energetskog preduzeća.
- 18.2. Energetsko preduzeće će smatrati da je obaveštenje o upozorenju ili isključenju primljeno u roku od pet (5) dana od dana kada je poslato potrošaču, pod uslovom da energetsko preduzeće može da dokaže datum kada je poslato obaveštenje o upozorenju ili isključenju.

Član 19.
Ispitivanje sporova pre isključenja

- 19.1. Energetsko preduzeće neće isključiti potrošača koji obavesti energetsko preduzeće da on ili ona osporava razloge za isključenje, sve dok energetsko preduzeće ili drugi nadležni organi ne ispitaju spor.
- 19.2. U slučaju spora energetsko preduzeće i drugi nadležni organi će ispitati spor i saopštiti svoju odluku potrošaču u roku od 30 dana od datuma pokretanja spora.
- 19.3. U zavisnosti od okolnosti, od potrošača može da bude zatraženo da objasni razloge navodnog postupka ili propusta i obezbedi bilo koju relevantnu dokumentaciju.
- 19.4. Ako je račun predmet spora, onda energetsko preduzeće ne može da isključi potrošača na osnovu neplaćanja punog iznosa računa osim i sve dok energetsko preduzeće ne razmotri i donese odluku u pogledu tačnosti tog računa.
- 19.5. Sve do razmatranja i donošenja odluke, od potrošača se zahteva da plati:
  - a) deo računa koji nije osporen;
  - b) prosek neosporenih računa koje je potrošač platio tokom prethodnih šest (6) meseci, kada je račun izdat na osnovu sporazuma o plaćanju koji je na snazi dvanaest (12) meseci ili duže; ili
  - c) prosek svih neosporenih računa koje je potrošač platio tokom prethodna tri (3) meseca, kada je račun izdat na osnovu sporazuma o plaćanju koji je na snazi manje od dvanaest (12) meseci.
- 19.6. Bez obzira na odredbe iz Stava 19.1, energetsko preduzeće može da isključi potrošača koji ne plati iznos naveden u Stavu 19.5 5.

Član 20.

Privremeno odlaganje zbog zdravstvenog stanja potrošača

- 20.1. Energetsko preduzeće će odložiti obustavu usluge za najviše do deset (10) dana ako, pre datuma o isključenju navedenog na obaveštenju o isključenju, potrošač podnese pružaocu energije izjavu lekara koju je izdao lekar sa radnom dozvolom ili javni zdravstveni radnik, kojom se potvrđuje da bi isključenje moglo da predstavlja ozbiljnu i direktnu pretnju po zdravlje ili bezbednost naimenovane osobe iz domaćinstva potrošača.
- 20.2. Energetsko preduzeće će odložiti isključenje za ne više od dodatnih deset (10) dana nakon podnošenja takvog dodatnog lekarskog izveštaja.

Član 21.

Isključivanje tokom loših vremenskih uslova

- 21.1 Tokom vršenja isključenja, energetsko preduzeće je dužno da preduzme sve razumne mere za otklanjanje rizika po život ili zdravlje bilo kog potrošača tokom izuzetno hladnog zimskog vremena kada:

- a) najviša dnevna temperatura prethodnog dana nije prelazila - 3 stepena Celzijusa, i/ili
- b) meteorološki izveštaji predviđaju da će temperatura tokom narednih 24 sata biti -3 stepeni ili manje.

21.2 Odredbe Člana 21.1 će se primeniti i u slučaju isključivanja energije iz Centralnog Grejanja.

Član 22.

Izvršenje komercijalnog isključenja za pojedinačnog potrošača

- 22.1. Komercijalno isključenje individualnih potrošača vrše najmanje dva (2) zaposlena energetskeg preduzeća tokom redovnog radnog vremena, ali isključenje se ne može vršiti dan pre ili na dan zvaničnog praznika ili tokom subote ili nedelje.
- 22.2. Odmah nakon izvršenog isključenja, zaposleni energetskeg preduzeća dužan je da pripremi i isključenom potrošaču uruči pisani izveštaj o novčanim kaznama utvrđenim za ponovno priključivanje bez pisanog odobrenja, a shodno iznosima navedenim u Dodatku 1
- 22.3. U slučaju da energetske preduzeće bude fizički sprečeno u ostvarivanju pristupa prostorijama gde treba izvršiti isključenje, energetske preduzeće može da podnese prijavu o incidentu lokalnim službenicima za sprovođenje zakona.

Član 23.

Upotreba jezika u obaveštenjima i drugim pisanim saopštenjima potrošačima

- 23.3. Osim ako to nije određeno u pisanom sporazumu, kao shodno ugovoru sa potrošačem, sva obaveštenja o isključenju i upozorenju i druga pisana saopštenja potrošačima koja se odnose na usluge koje pruža energetske preduzeće, moraju da budu napisana na albanskom, srpskom i engleskom jeziku, jasno, sažeto i na lako razumljiv način.

Poglavlje 5: PONOVO PRIKLJUČENJE SNABDEVANJA ENERGIJOM

Član 24.

Nezakonito priključivanje i ponovno priključivanje

- 24.1. Potrošač koji se priključi ili ponovo priključi na energetske mrežu bez pisanog odobrenja energetskeg preduzeća, dužan je da plati novčanu kaznu energetskeg preduzeću u iznosu koji je utvrđen u skladu sa Dodatkom 1.
- 24.2. Ta novčana kazna biće zaračunata uz iznos potrošene energije koja je potrošena takvim neovlašćenim priključivanjem ili ponovnim priključivanjem.
- 24.3. Ako potrošač izvrši neovlašćeno ponovno priključivanje, energetske preduzeće može da podnese prijavu lokalnim organima za sprovođenje zakona o postupku potrošača. Nakon toga energetske preduzeće može da ukloni svu opremu i uređaje, uključujući prenosne vodove, mernu opremu i drugu opremu koja pripada energetskeg preduzeću, neophodno

za uspostavljanje priključka u prostorijama potrošača i koja je korišćena za omogućavanje ili ostvarivanje takvog neovlašćenog priključka.

- 24.4. Potrošač koji je nezakonito priključen ili ponovo priključen dužan je da plati novčanu kaznu navedenu u Dodatku 1 i od njega mogu da budu naplaćeni:
- a) troškovi za uspostavljanje veze prostorija sa mrežom. Ti troškovi ne smeju da budu veći od troškova za povezivanje novog potrošača; i
  - b) troškovi energije koja je po proceni energetske preduzeća potrošena u prostorijama, osim kada osoba koja živi u tim prostorijama može da pruži zadovoljavajuće dokaze da on ili ona nije stalno živeo-la u tim prostorijama i u tom slučaju takav potrošač će morati da plati samo za period tokom kojeg je živeo u tim prostorijama.

Član 25.

Uklanjanje opreme za snabdevanje energijom

- 25.1. Uklanjanje opreme za snabdevanje energijom koja pripada energetske preduzeću može da bude izvršeno u okolnostima utvrđenim u Članu 5, Članu 24 i Članu 26.2.
- 25.2. Pre fizičkog uklanjanja celokupne servisne opreme, energetske preduzeće sačinjava zapisnik svih sredstava koja su uklonjena, kao i zapisnik o stanju i bilo kakvim oštećenjima izazvanim nepravilnom upotrebom tih sredstava od strane potrošača. Zapisnik se mora čuvati najmanje jednu (1) godinu ili do ponovnog priključenja na energetske mrežu, a do čega god prvo dođe.

Član 26.

Ponovno priključenje od strane energetske preduzeća

- 26.1. Energetske preduzeće je dužno da ponovo priključi prostorije potrošača najkasnije do dva (2) radna dana nakon rešavanja uzroka za isključenje, uključujući i kada je potrošač platio pun iznos svog računa, potpisao sporazum o plaćanju sa energetske preduzećem ili sproveo neophodne postupke koji su uzrokovali isključenje.
- 26.2. U slučaju ponovnog postupka koji rezultira isključenjem ili ponovnog neplaćanja računa, energetske preduzeće može da odbije ponovno priključenje takvog potrošača. U tom slučaju, energetske preduzeće ima pravo da ukloni opremu za snabdevanje potrošača energijom shodno Članu 25.
- 26.3. Odbijanje snabdevanja mora da bude obrazloženo pisanim putem uz navođenje pravnih i administrativnih mera koje su na raspolaganju potrošaču za osporavanje takve odluke.
- 26.4. Ponovno priključivanje podleže dažbinama navedenim u Dodatku 1, osim kada je isključenje izvršeno u svrhe održavanja ili zbog razloga navedenih u Članu 9.4. U poslednja dva slučajeve, ponovno priključivanje će biti izvršeno odmah nakon uklanjanja razloga za isključenje i besplatno za potrošača.

Član 27.

Nadoknada potrošaču koji je redovan platiša

- 27.1. U slučaju da energetska preduzeće ne poštuje proceduru za isključenje utvrđenu u ovom Propisu, pogođeni potrošač koji je redovni platiša ima pravo na naknadu od strane energetskog preduzeća za direktnu i dokazanu štetu koju je zbog toga pretrpeo.
- 27.2. Energetska preduzeće dužno je da nadoknadi štetu potrošaču tako što će nadoknadu zaračunati na buduće račune.
- 27.3. Obračunavanje nadoknade navedene u Stavu 2 biće izvršeno u skladu sa Opštim uslovima za Snabdevanje Energijom i ugovor potpisan sa potrošačem mora da sadrži dotične odredbe.

Poglavlje 6: PRAĆENJE I KAZNE

Član 28.

Izveštavanje, praćenje i sprovođenje

- 28.1. URE će pratiti poštovanje procedura za isključenje od strane energetskog preduzeća koje su utvrđene ovim propisom i u slučaju nepoštovanja može da sprovede postupak protiv energetskog preduzeća.
- 28.2. Energetska preduzeće dužno je da vodi evidenciju o svim isključenjima i ponovnim uključenjima i tu evidenciju dužno je da čuva najmanje pet godina. Celokupna evidencija mora da bude dostupna javnosti tokom redovnog javnog vremena.

Član 29.

Kazne

- 29.1. Nepoštovanje procedura utvrđenih ovim propisom od strane energetskog preduzeća predstavlja prekršaj koji podleže kaznama u skladu sa Članom 57 Zakona o Energetskom Regulatoru.
- 29.2. Tokom izricanja novčane kazne, RUE je dužno da obavesti energetska preduzeće o prekršaju i da pruži mogućnost za davanje pisanog odgovora u roku od 14 dana od obaveštavanja.
- 29.3. Ako kazna izrečena od strane RUE ne bude plaćena, RUE će pokrenuti sudski postupak za naplatu novčane kazne u vidu građanskog duga.

Član 30.

Krivični prekršaji

- 30.1. Energetska preduzeće može da podnese žalbu nadležnom sudu protiv svakog lica koje je počinilo prekršaj naveden u Uredbi UNMIK-a br. 2003/25 o Privremenom Krivičnom Zakonu Kosova.

- 30.2. Shodno Stavu 1, energetska preduzeća može da podnese žalbu protiv bilo kog lica koje je uništilo, oštetilo ili neovlašćeno uklonilo instalaciju ili opremu za električne vodove, gasovodne cevi, daljinsko grejanje, podvodne kablove ili sličnu opremu.

Član 31. Sudsko razmatranje

- 31.1. U procedurama za rešavanje sporova, izdatim od strane RUE utvrđene su procedure putem kojih potrošač ili energetska preduzeća može pred RUE da iznese spor u vezi sa isključenjem ili ponovnim uključivanjem.
- 31.2. Na odluke RUE može se podneti žalba nadležnom sudu na Kosovu.

Poglavlje 7: RAZNE ODREDBE

Član 32. Modifikacija

- 32.1. Na predlog RUE, energetskih preduzeća ili potrošača, ovaj propis može da bude s vremena na vreme modifikovan.
- 32.2. Procedure za odobravanje amandmana na ovaj Propis biće iste kao i za usvajanje ovog Propisa kako je predviđeno Priručnikom o Radu izdat i usvajan od RUE..

Član 33. Zvanični jezik korišten u propisu

Ovaj propis izdat je na albanskom, srpskom i engleskom jeziku, u slučaju sukoba zasnovanim na jeziku, a u vezi sa značenjem pojmova u ovom propisu, prevladavaće verzija na engleskom jeziku.

Član 34. Javnost

- 34.1. Ovaj propis biće usvojen na javnoj sednici nakon javne rasprave i biće objavljen u Službenom Listu, Biltenu RUE i na veb sajtu RUE.
- 34.2. Energetska preduzeća dužno je da obavesti potrošače o odredbama ovog propisa putem najpraktičnijih kombinacija pošte i/ili novinskih oglasa ili drugih medija.

Član 35. Stupanje na snagu

- 35.1. Ovaj propis stupa na snagu na dan usvajanja od strane Odbora RUE.
- 35.2. Odredbe ovog Propisa primenjivaće se na sva energetska preduzeća koja vrše pružanje javnih usluga i na njihove potrošače na Kosovu.

- 35.3. Ovaj propis zamenjuje Administrativno naređenje UNMIK-a br. 2002/20 od 20. Septembra 2002. godine o Isključenju Usluge Snabdevanja Električnom Energijom.

Poglavlje 8: PRELAZNE ODREDBE

Član 36. Definicije

U svrhu prelaznih odredbi, pojmovi korišćeni u ovom Poglavlju imaju sledeće značenje:

“Kolektivno isključenje” znači isključenje kvalifikovane grupe.

“Kvalifikovana grupa” podrazumeva grupu potrošača iz specifične geografske oblasti energetskeg snabdevanja koji dele zajednički priključak ili mesto isporuke od strane energetskeg preduzeća, a od kojih najmanje devedeset procenata (90%) potrošača ne plaćaju, u celosti ili delimično, najmanje 6 meseci.

“Registrovani potrošač” znači potrošač koji dobija energiju od energetskeg preduzeća na osnovu potpisanog komercijalnog ugovora sa dotičnim energetskeg preduzećem.

“Prelazni period” znači period koji nije duži od 18 meseci od datuma objavljivanja Zakona o Energetskeg Regulatoru.

“Neregistrovani potrošač” znači potrošač koji dobija energiju od energetskeg preduzeća bez potpisanog komercijalnog ugovora sa dotičnim energetskeg preduzećem.

Član 37. Ugovor o snabdevanju energijom

- 37.1. U vezi sa Članom 38.4 Zakona o Električnoj Energiji, i zakonodavstvom za centralno grejanje i prirodni gas, energetske preduzeće dužno je da pripremi i svakom potrošaču ponudi ugovor o snabdevanju električnom energijom u roku koji je utvrđen relevantnim zakonodavstvom.
- 37.2. Ugovor naveden u Članu 37.1 Zakona o električnoj energiji mora da sadrži elemente koji su navedeni u Opštim Uslovima za Snabdevanje Električnom Energijom.
- 37.3. U slučaju da potrošač ne zaključi ugovor o snabdevanju električnom energijom u roku navedenom u Članu 37.1, energetske preduzeće može da isključi takvog potrošača na osnovu neovlašćene potrošnje električne energije.

Član 38. Obaveštenje o isključenju neregistrovanog potrošača

Neregistrovanom potrošaču biće uručeno obaveštenje o isključenju na fizičkoj lokaciji gde je došlo do dotične potrošnje energije.

Član 39. Primenljivost kolektivnog isključenja

- 39.1. Energetsko preduzeće može da primeni kolektivno isključenje samo u slučajevima navedenim u ovom Propisu.
- 39.2. Kolektivno isključenje je prelazna mera koju može da koristi energetsko preduzeće samo u periodu od 18 meseci od usvajanja ovog propisa.

Član 40. **Kolektivno isključenje**

- 40.1. Kolektivno isključenje koristi se kao poslednja mera i energetsko preduzeće dužno je da u najvećoj mogućoj meri uloži napore i ograniči trajanje i obim kolektivnog isključenja.
- 40.2. Tamo gde više ne postoje okolnosti navedene u Stavu 3, potrošači koji su dobre platiše biće ponovo besplatno priključeni.
- 40.3. Kolektivna isključenja mogu se izvršiti samo kada energetsko preduzeće može da na zadovoljavajući način uveri RUE da:
- a) grupa potrošača koji ne plaćaju svoje račune i koji su predloženi za isključenje predstavljaju kvalifikovanu grupu; ili
  - b) je energetsko preduzeće bilo fizički sprečeno da vrši očitavanja brojila ili vrši aktivnosti održavanja u definisanoj oblasti; ili
  - c) pojedinačno isključenje svakog potrošača koji ne plaća račune nije tehnički izvodljivo.
- 40.4. Kada podnosi zahtev za kolektivno isključenje, energetsko preduzeće je dužno da RUE podnese sledeće informacije i/ili dokumenta:
- a) fizička tačka u distribuciji energije gde će da bude izvršeno kolektivno isključenje;
  - b) broj i procentualni iznos potrošača u okviru kvalifikovane grupe koji nisu dobre platiše;
  - c) kopije svih neosporenih računa, obaveštenja o upozorenju i obaveštenja o isključenju, ili relevantne izvode iz evidencije za svakog potrošača u okviru kvalifikovane grupe; i
  - d) dokaz da je energetsko preduzeće objavilo javno obaveštenje u skladu sa Članom 41.

Član 41. **Objavljivanje javnog obaveštenja**

- 41.1. Pre izvršenja kolektivnog isključenja, energetsko preduzeće dužno je da, u novinama sa velikim tiražom u dotičnoj oblasti, izda javno obaveštenje o svojoj nameri da izvrši

kolektivno isključenje najmanje pet (5) radnih dana pre predviđenog datuma za izvršenje kolektivnog isključenja.

- 41.2. Takvo javno obaveštenje mora da sadrži razloge za kolektivno isključenje, obaveštenje o pravu svakog potrošača koji je dobar platiša da zahteva naknadu od energetskeg preduzeća shodno uslovima navedenim u ovom Propisu, i mora da bude pripremljeno na albanskom, srpskom i engleskom jeziku.
- 41.3. Energetsko preduzeće dužno je da kopije takvog obaveštenja postavi na veoma vidljivim mestima u dotičnoj oblasti.

Član 42. Sprovođenje kolektivnog isključenja

- 42.1. Kolektivno isključenje vrši se u skladu sa sledećom procedurom:
  - a) prvi period isključenja iznosi četrdeset i osam (48) sati;
  - b) nakon završetka prvog perioda isključenja, energetsko preduzeće ponovo uspostavlja pružanje usluga za neprekidni period od najmanje četrdeset i osam (48) sati;
  - c) ako nakon završetka prvog perioda isključenja još uvek postoje razlozi za kolektivno isključenje, energetsko preduzeće je dužno da pisanim putem od RUE zahteva odobrenje za produženje perioda isključenja za navedeni vremenski period, a shodno utvrđenim uslovima uključujući i dodatno obaveštenje o isključenju.
- 42.2. Zahtevi za odobrenje produženog perioda kolektivnog isključenja moraju da budu podneti u skladu sa procedurama utvrđenim u ovom Propisu i takođe moraju da sadrže iznos naknade koju energetsko preduzeće predlaže da će platiti potrošačima koji su dobre platiše, kao i sve ostale mere za smanjenje negativnog uticaja takvog kolektivnog isključenja na potrošača koji je dobar platiša.
- 42.3. Ako tokom trajanja kolektivnog isključenja dođe do promene osnova za kolektivno isključenje tako da kriterijumi za kolektivno isključenje više nisu zadovoljeni, energetsko preduzeće dužno je da odmah obustavi kolektivno isključenje, uspostavi snabdevanje energijom i o tome odmah obavesti RUE.

Član 43. Odstupanje tokom prelaznog perioda

- 43.1 RUE će razmotriti sve smernice energetskeg preduzeća koje su na snazi pre stupanja na snagu ovog propisa a koje su u vezi sa isključenjem i ponovnim uključanjem potrošača. Energetsko preduzeće mora sve takve smernice da podnese RUE u roku od 30 dana od usvajanja ovog Propisa, a RUE će, u roku od 30 dana od njihovog podnošenja, razmotriti i doneti odluku da li će odobriti te smernice.

43.2 Shodno Stavu 1, RUE može da odobri odstupanje od odredbi ovog propisa samo ako:

- a) određena smernica ne vrši diskriminaciju protiv bilo kog potrošača na nacionalnoj, rasnoj, etničkoj ili sličnim osnovama;
- b) su te smernice samo na snazi tokom prelaznog perioda od najviše 18 meseci od dana proglašenja relevantnih Zakona koji regulišu električnu energiju, centralno grejanje i li gas na Kosovu.

43.3 Ako nakon razmatranja smernica energetskeg preduzeća RUE zahteva dodatne informacije od energetskeg preduzeća radi opravdavanja ili objašnjenja pojmova njegovih smernica, energetske preduzeće dužno je da na zahtev RUE odmah dostavi te informacije.

Predsedavajući Odbora RUE:

Članovi Odbora:

DODATAK 1: Cenovnik naknada i novčanih kazni

A. Priprema i uručivanje obaveštenja o isključenju i/ili ponovnom uključenju	€ 10.00																																													
B. Isključenje i ponovno uključenje (potrošača domaćinstva) .	€ 50.00																																													
C. Isključenje i ponovno uključenje (privrednih potrošača) .	€ 100.00																																													
D. Isključenje zbog neovlašćene upotrebe, ometanja rada brojila i krađe.	€1000.00																																													
E. Ilegalno, ponovno uključenje prostorija nakon isključenja od energetske preduzeća(registrovanih potrošača domaćinstva i privrede)	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Tarifna Grupa</th> <th style="text-align: left;">Opis</th> <th style="text-align: left;">Iznos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1/1</td> <td>110 KV-2</td> <td>€ 2.000</td> </tr> <tr> <td>1/2</td> <td>35 KV –2</td> <td>€ 2.000</td> </tr> <tr> <td>1/3</td> <td>10 KV –3</td> <td>€ 2.000</td> </tr> <tr> <td>4/01</td> <td>0.4 KV HH 1 tarifno TM-4</td> <td>€ 100</td> </tr> <tr> <td>4/02</td> <td>0.4 KV HH 2 tarifno TM-4</td> <td>€ 100</td> </tr> <tr> <td>5/41</td> <td>Preplatničko HH</td> <td>€ 100</td> </tr> <tr> <td>5/71</td> <td>Prepl. Komerciano</td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>6/6</td> <td>0.4 KV Kat. 1-6</td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>7/01</td> <td>0.4 KV Kat.2 1 tarif. TM-7</td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>7/02</td> <td>0.4 KV Kat.2 2 tarif. TM-7</td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>8/01</td> <td>Javno osvetljenje-8</td> <td>€ 300</td> </tr> <tr> <td>9/1</td> <td>Fiksna Rata < 400 kWh</td> <td>€ 100</td> </tr> <tr> <td>9/2</td> <td>Fiksna Rata 400-800 kWh</td> <td>€ 100</td> </tr> <tr> <td>9/3</td> <td>Fixed Rate > 800 kWh</td> <td>€ 100</td> </tr> </tbody> </table>	Tarifna Grupa	Opis	Iznos	1/1	110 KV-2	€ 2.000	1/2	35 KV –2	€ 2.000	1/3	10 KV –3	€ 2.000	4/01	0.4 KV HH 1 tarifno TM-4	€ 100	4/02	0.4 KV HH 2 tarifno TM-4	€ 100	5/41	Preplatničko HH	€ 100	5/71	Prepl. Komerciano	€ 300	6/6	0.4 KV Kat. 1-6	€ 300	7/01	0.4 KV Kat.2 1 tarif. TM-7	€ 300	7/02	0.4 KV Kat.2 2 tarif. TM-7	€ 300	8/01	Javno osvetljenje-8	€ 300	9/1	Fiksna Rata < 400 kWh	€ 100	9/2	Fiksna Rata 400-800 kWh	€ 100	9/3	Fixed Rate > 800 kWh	€ 100
Tarifna Grupa	Opis	Iznos																																												
1/1	110 KV-2	€ 2.000																																												
1/2	35 KV –2	€ 2.000																																												
1/3	10 KV –3	€ 2.000																																												
4/01	0.4 KV HH 1 tarifno TM-4	€ 100																																												
4/02	0.4 KV HH 2 tarifno TM-4	€ 100																																												
5/41	Preplatničko HH	€ 100																																												
5/71	Prepl. Komerciano	€ 300																																												
6/6	0.4 KV Kat. 1-6	€ 300																																												
7/01	0.4 KV Kat.2 1 tarif. TM-7	€ 300																																												
7/02	0.4 KV Kat.2 2 tarif. TM-7	€ 300																																												
8/01	Javno osvetljenje-8	€ 300																																												
9/1	Fiksna Rata < 400 kWh	€ 100																																												
9/2	Fiksna Rata 400-800 kWh	€ 100																																												
9/3	Fixed Rate > 800 kWh	€ 100																																												
F. Novčana kazna za energetske preduzeće zbog nepostupanja shodno propisa ove Odluke.	2000 eura za energetske preduzeće; 1/3 plate ovlašćenog lica																																													

